

STANDARDY OCHRONY OSÓB MAŁOLETNICH W SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ W GRUDZIĄDZU

Standardy zostały opracowane na podstawie art. 22b ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. 2024. 560) i wskazują one w poszczególnych rozdziałach:

- 1) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a osobami sprawującymi opiekę;
- 2) zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
- 3) procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz reagowania na incydenty, które by prowadziły do wszczęcia procedury "Niebieskiej Karty";
- 4) zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
- 5) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie osób sprawujących opiekę do stosowania standardów, zasady przygotowania tych osób do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
- 6) zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- 7) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- 8) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego;
- 9) wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
- 10) zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
- 11) procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
- 12) zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

Słowniczek pojęć używanych w dokumencie Standardy Ochrony Osób Małoletnich

W standardach posłużono się pojęciami zdefiniowanymi jak niżej:

1. **Pracownikiem** jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej a także wolontariusz i stażysta oraz osoba współpracująca ze Spółdzielnią niezależnie od podstawy prawnej współpracy – sprawująca opiekę nad małoletnim.
2. **Dzieckiem/ Małoletnim** - jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
3. **Opiekunem dziecka** jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy i/lub opiekun faktyczny.
4. **Zgoda rodzica dziecka** oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
5. Przez **krzywdzenie dziecka** należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka lub zagrożenie dobra dziecka, w tym w szczególności jego zaniedbywanie.
6. **Osoba sprawująca opiekę nad małoletnim** - pracownik Spółdzielni sprawujący opiekę nad małoletnim i/lub organizujący lub realizujący aktywności edukacyjne, opiekuńcze, rekreacyjne wobec dziecka lub **inne rozwijające zainteresowania** dziecka.

Postanowienia ogólne

1. Celem Standardów Ochrony Osób Małoletnich jest:
 - 1) zapewnienie ochrony małoletnich przy podejmowaniu przez Spółdzielnię aktywności z udziałem małoletnich;
 - 2) określenie zakresu obowiązków w aktywnościach podejmowanych na rzecz małoletnich;
 - 3) oznaczenie procedur podejmowanych w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich.
2. Ze Standardami zapoznawane są osoby sprawujące opiekę.

Rozdział 1 –Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a osobami sprawującymi opiekę nad małoletnimi

1. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi a osobami sprawującymi opiekę jest działanie dla dobra małoletniego z poszanowaniem jego godności, z uwzględnieniem jego emocji i potrzeb oraz w jego najlepszym interesie.

2. Osoby sprawujące opiekę działają wyłącznie w ramach obowiązującego prawa, Standardów oraz swoich uprawnień i kompetencji.

3. Zasady zapewniające bezpieczne relacje:

- 1) utrzymywanie profesjonalnej relacji z małoletnimi i reagowanie względem nich w sposób adekwatny do sytuacji i sprawiedliwy wobec innych małoletnich;
- 2) zachowanie cierpliwości i szacunku w komunikacji z małoletnimi, podkreślające zrozumienie dla uczuć przeżywanych przez nich, okazujące zainteresowanie, wsparcie i gotowość do rozmowy;
- 3) równe traktowanie małoletnich.

4. W relacji z małoletnim niedopuszczalne jest w szczególności:

- 1) stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie;
- 2) zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie małoletnich;
- 3) podnoszenie głosu, krzyczenie na małoletnich, wywoływanie u nich lęku;
- 4) ujawnienia informacji i utrwalanie wizerunku;
- 5) zachowywanie się w sposób niestosowny np. poprzez używanie wulgaryzmów, czynienie obraźliwych uwag, czy nawiązywanie w wypowiedziach do tematów seksualności;
- 6) naruszanie nietykalności cielesnej dziecka.

Rozdział 2 – Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

1. Standardem jest:

- 1) przeszkolenie osób sprawujących opiekę celem zapewnienia ochrony dobra małoletniego i zapewnienia realizacji jego praw;
- 2) podjęcie wskazanych w standardach działań.

2. W przypadku potrzeby podjęcia interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego zasadne jest:

- 1) udzielenie osobie doznającej przemocy i/lub krzywdy pierwszej pomocy przedmedycznej lub zapewnieniu pomocy medycznej;
- 2) zaspokojenie podstawowych potrzeb;

3) złożenie zgłoszenia o potrzebie podjęcia interwencji przez właściwy organ administracji publicznej. **Zgłoszenie winno mieć formę pisemną** i opisywać sytuację, w której doszło do krzywdzenia małoletniego. Zgłoszenie sporządza osoba sprawująca opiekę, a następnie sprawdza je przełożony osoby sprawującej opiekę i przekazuje do działu organizacyjno – prawnego celem weryfikacji merytorycznej i formalnej i przedłożenia Zarządowi Spółdzielni do podpisania i doręczenia właściwemu organowi administracji publicznej.

Rozdział 3 – Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz reagowania na incydenty, które by prowadziły do wszczęcia procedury "Niebieskiej Karty"

1. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego osoba sprawująca opiekę **zawiadamia w formie pisemnej** o podejrzeniu popełnienia przestępstwa swojego przełożonego. Przełożony sprawdza zgłoszenie, a następnie przekazuje je do działu organizacyjno – prawnego celem weryfikacji merytorycznej i formalnej i przedłożenia Zarządowi Spółdzielni do podpisania i doręczenia właściwemu organowi ścigania.

2. W przypadku potrzeby podjęcia z urzędu czynności przez sąd rodzinny dla dobra małoletniego osoba sprawująca opiekę **zawiadamia w formie pisemnej** o tej potrzebie swojego przełożonego. Przełożony sprawdza zgłoszenie, następnie przekazuje je do działu organizacyjno – prawnego celem weryfikacji merytorycznej i formalnej oraz przedłożenia Zarządowi Spółdzielni do podpisania i doręczenia właściwemu sądowi.

3. W przypadku potrzeby wszczęcia procedury Niebieskiej Karty przez uprawnioną instytucję dla dobra małoletniego osoba sprawująca opiekę **zawiadamia w formie pisemnej** o tej potrzebie swojego przełożonego. Przełożony sprawdza zgłoszenie, a następnie przekazuje je do działu organizacyjno – prawnego celem weryfikacji merytorycznej i formalnej oraz przedłożenia Zarządowi Spółdzielni do podpisania i doręczenia instytucji uprawnionej do wszczęcia procedury.

4. Osoba podejrzana o naruszenie dobra dziecka zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z małoletnimi (nie tylko z osobą pokrzywdzoną) do czasu wyjaśnienia sprawy. Ponadto należy z taką osobą przeprowadzić rozmowę wyjaśniającą. W protokole ze spotkania zawarte zostają wnioski i postanowienia. W przypadku potwierdzenia podejrzeń, należy poinformować o zdarzeniu opiekunów krzywdzonego oraz odpowiednie organy administracji publicznej. Następnie należy opracować plan wsparcia pokrzywdzonego.

5. Wszyscy pracownicy, którzy w związku z wykonywaniem obowiązków podjęli informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, poza tymi informacjami, które przekazywane są uprawnionym organom administracji publicznej.

Rozdział 4 - Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

1. Osoba imiennie wyznaczona przez Zarząd, która ukończyła studia wyższe zgodnie z kierunkami wskazanymi w rozdziale 5 ust. 4 lub nabyła uprawnienia pedagogiczne dokonuje przeglądu i aktualizacji standardów co najmniej raz na dwa lata.
2. Przegląd i aktualizacja standardów polega między innymi na:
 - 1) zbieraniu informacji od organów administracji publicznej, pracowników, małoletnich oraz ich opiekunów w zakresie przydatności i czytelności procedur jak również ocen na temat praktycznego ich wdrażania w sytuacjach krzywdzenia dzieci;
 - 2) weryfikowaniu zapisów standardów w zakresie ich zgodności ze zmieniającym się prawem.
3. Osoba imiennie wyznaczona przez Zarząd przedstawia uwagi i wnioski opracowane na podstawie informacji uzyskanych zgodnie z działaniami opisanymi w pkt 2 dotyczące standardów.
4. Zarząd podejmuje decyzje o aktualizacji standardów zgodnie z zaakceptowanymi wnioskami.

Rozdział 5 - Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie osób sprawujących opiekę do stosowania standardów, zasady przygotowania tych osób do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. Za przygotowanie pracowników do stosowania standardów odpowiedzialna jest osoba wyznaczona przez Zarząd, wskazana w rozdziale 4 w ust. 1, która zapoznaje pracowników sprawujących opiekę nad małoletnimi z wprowadzonymi Standardami Ochrony Osób Małoletnich.
2. Osoba wskazana w rozdziale 4 w ust. 1 przeprowadza w przypadku konieczności aktualizacji standardów spotkanie szkoleniowe mające na celu przygotowanie pracowników do wdrożenia i realizacji postanowień standardów.
3. Pracownicy sprawujący opiekę zobowiązani są **podpisać oświadczenie potwierdzające zapoznanie się ze Standardami Ochrony Osób Małoletnich i stosowania zapisów w nich zawartych.**

4. Zarząd Spółdzielni może, w celu przygotowania pracowników do stosowania standardów, zatrudnić podmiot zewnętrzny do prowadzenia szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, krzywdzeniu małoletnich oraz zasad udzielania pomocy w sytuacji krzywdzenia lub naruszenia dobra małoletnich. Szkolenie winno być prowadzone przez osobę mającą ukończone studia wyższe na jednym z kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, pedagogika opiekuńczo – wychowawcza, resocjalizacja, psychologia, nauki o rodzinie.

5. Kierownik Działu Pracy, Płacy i Administracji Ogólnej przechowuje listę obecności ze spotkania szkoleniowego wraz z oświadczeniami o odbyciu szkolenia w sposób zgodny z zasadami określonymi w Spółdzielni.

Rozdział 6 - Zasady i sposób udostępniania opiekunom oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. Spółdzielnia zobowiązana jest udostępnić małoletnim i ich opiekunom przyjęte i obowiązujące standardy ochrony osób małoletnich zgodnie z postanowieniami ust. 2.

2. Udostępnianie standardów małoletnim odbywa się przez:

1) osoby sprawujące opiekę, które zobowiązane są poinformować każdego małoletniego o obowiązujących standardach ze szczególnym naciskiem na opis zachowań niedozwolonych wobec małoletnich;

2) udostępnienie w miejscach odbywania aktywności przez małoletnich treści standardów w formie papierowej na tablicy ogłoszeniowej;

3) udostępnienie treści standardów na stronie www.smgr.pl w zakładce Standardy Ochrony Osób Małoletnich.

3. Udostępnianie standardów opiekunom odbywa się poprzez:

1) udostępnienie w miejscach odbywania aktywności przez małoletnich treści standardów w formie papierowej na tablicy ogłoszeniowej;

2) udostępnienie treści standardów na stronie www.smgr.pl w zakładce Standardy Ochrony Osób Małoletnich.

Rozdział 7 - Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

1. Wszystkie osoby sprawujące opiekę świadome są odpowiedzialności za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzieleniu mu wsparcia.
2. W przypadku, gdy małoletni doświadczający zagrożenia zgłasza to osobie sprawującej opiekę, osoba ta zobowiązana jest przyjąć zgłoszenie od małoletniego i udokumentować przebieg rozmowy wraz z cytatami i zachowaniami małoletniego w notatce służbowej. Następnie osoba sprawująca opiekę informuje swojego przełożonego, który postępuje zgodnie z Rozdziałem 2.
3. W każdym przypadku zagrożenia małoletniego w celu jego wsparcia opracowuje się plan wsparcia małoletniego zgodnie z zasadami określonymi w Standardach.

Rozdział 8 - Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

1. Kierownik Działu Pracy, Płacy i Administracji Ogólnej zobowiązany jest przechowywać dokumentację ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.
2. Dokumentacja powinna być przechowywana w oddzielnym segregatorze lub teczce opisanej „Dokumentacja ujawnionych incydentów lub zdarzeń w ramach Standardów Ochrony Osób Małoletnich rok”, w której zakładane są podteczki imienne małoletnich, tworzone w każdym indywidualnym przypadku ujawnienia lub zgłoszenia.
3. Dokumentacja zawiera wszystkie dokumenty wytworzone zgodnie z procedurami określonymi w niniejszych Standardach Ochrony Osób Małoletnich. Wszystkie dokumenty powinny być przechowywane w oryginałach z wyjątkiem tych dokumentów, których oryginały zostały przekazane do innych organów administracji publicznej, w tych przypadkach w dokumentacji przechowywane są ich kopie potwierdzone za zgodność z oryginałem.
4. W pozostałych kwestiach do przechowywania dokumentacji stosuje się zasady prowadzenia i przechowywania dokumentacji w dziale Pracy, Płacy i Administracji Ogólnej.

Rozdział 9 - Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

1. Podczas realizowania aktywności z udziałem małoletnich podstawowym wymogiem jest zapewnienie zasady poszanowania dobra małoletniego oraz zasady równości. Każdy małoletni jest równy w swoich prawach i ochronie jego dobra. Do obowiązków osób sprawujących opiekę należy modelowanie postaw: ochronnej, jeśli chodzi o dobro małoletniego jak i równościowej. Zachowania małoletnich jak i osób sprawujących opiekę nie mogą naruszać obowiązujących przepisów prawnych.

2. Podczas realizowania aktywności z udziałem małoletnich zabronione są następujące zachowania:

1) narażające na niebezpieczeństwo życie i/lub zdrowie w tym posiadanie, podawanie lub udostępnianie niedozwolonych substancji psychoaktywnych, alkoholu, nikotyny, dopalaczy itp.

2) wszelkie przejawy przemocy fizycznej i seksualnej tj.:

a) bicie, popychanie, szarpanie, przypalanie, szturchanie, kopanie itp.

b) niszczenie przedmiotów należących do małoletniego;

c) przymuszanie do czynności o charakterze seksualnym;

d) zmuszanie do innych zachowań wbrew woli małoletniego;

3) wszelkie przejawy przemocy psychicznej tj.:

a) wyśmiewanie, poniżanie i ubliżanie (zarówno w formie kontaktu bezpośredniego jak i pośredniego);

b) grożenie, zastraszanie, szantażowanie;

c) izolowanie i wykluczanie z grupy;

4) wszelkie przejawy cyberprzemocy tj.:

a) naruszanie dobrego imienia małoletniego z wykorzystaniem jego wizerunku w sieci niezgodnie z obowiązującymi przepisami;

b) obraźliwe komentarze w sieci pod adresem małoletniego;

c) produkowanie lub udostępnianie innym za pomocą cyfrowych technologii wizerunku małoletniego;

d) podszywanie się za małoletniego w sieci i tworzenie treści w jego imieniu;

e) nakłanianie do określonych działań na szkodę małoletniego (np. wykluczania go z grupy, hejtowanie, udostępnianie szkalujących treści).

5) każde inne działania naruszające prawa małoletniego lub jego dobra osobiste w szczególności:

a) naruszające jego godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

- b) powodujące szkody na jego zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u niego cierpienie lub krzywdę,
- c) istotnie naruszające jego prywatność lub wzbudzające w nim poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Rozdział 10 - Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

1. Spółdzielnia podczas realizowania aktywności z udziałem małoletnich nie zapewnia usługi dostępu do Internetu.
2. W standardach zakazuje się udostępniania na urządzeniach zarówno będących w zasobach Spółdzielni, jak również będącymi prywatną własnością osób (w tym małoletnich), wszelkich treści szkodliwych, w tym pornograficznych, zawierających treści agresywne, promujące zachowania demoralizacyjne lub nielegalne, oraz wszelkie inne mogące być uznane za treści nieadekwatne dla małoletnich, którym są udostępniane i krzywdzące dobo małoletnich.
3. Za udostępnienie treści szkodliwych, o których mowa w ust. 2 odpowiada właściciel urządzeń, za pośrednictwem których zostały udostępnione.

Rozdział 11 - Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

1. W przypadku wykryciu sytuacji udostępnienia treści szkodliwych małoletnim za pośrednictwem urządzeń prywatnych incydent zgłaszany jest przełożonemu osoby sprawującej opiekę a przełożony podejmuje niezwłocznie działania mające na celu zabezpieczenie sytuacji małoletnich i podejmuje adekwatne działania zgodnie z procedurami określonymi w Rozdziale 2.
2. Względem małoletnich, którzy zostali narażeni na dostęp do treści szkodliwych osoba sprawująca opiekę informuje opiekunów celem podjęcia przez nich właściwych czynności.

Rozdział 12 - Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. Celem planu wsparcia jest przede wszystkim:
 - 1) zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innymi organami administracji publicznej;

- 2) współpraca z opiekunami w celu powstrzymania krzywdzenia małoletniego i zapewnienia mu pomocy;
- 3) ocena, czy konieczne jest podjęcie działań prawnych.

2. Osoba wyznaczona przez Zarząd opracowuje plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

3. Opracowanie planu w miarę możliwości odbywa się z udziałem niekrzywdzącego opiekuna.

4. Plan wsparcia uwzględnia przede wszystkim działania interwencyjne, mające na celu zapewnienie niekrzywdzenia małoletniego, w tym zgłoszenie podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wniosku do Sądu Rodzinnego. Plan wsparcia zawiera w treści, w szczególności plan ustaleń oraz plan działań i sporządzany jest w 2 egzemplarzach.

5. Spółdzielnia zwraca się na podstawie przepisów prawa o udzielenie informacji przez właściwe organy administracji publicznej o podjętych w celu ochrony sytuacji małoletniego działaniach interwencyjnych.

Standardy stosuje się odpowiednio do dzieci niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Formy komunikacji, zasady standardów oraz wymogi ich realizowania osoby zobowiązane stosują z uwzględnieniem sytuacji dzieci niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Grudziądz, dnia 13.08.2024 r.